

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
153/19. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2019. december 11.

A főtanácsnok indítványa a C-457/18. sz. ügyben
Szlovénia kontra Horvátország

Pikamäe főtanácsnok: az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy az uniós jog hatálya alá nem tartozó, nemzetközi jellegű határvitában döntsön

A Szlovénia által Horvátországnak felrótt, az uniós joggal kapcsolatos kötelezettségszegések járulékos jellegűek az e két állam közötti határ meghatározásának a nemzetközi közjog alá tartozó kérdéséhez képest

Szlovénia 2004. május 1-jén, Horvátország pedig 2013. július 1-jén vált az Európai Unió tagjává.

Horvátország Unióhoz való csatlakozásának politikai feltételei közé tartozott többek között a Szlovéniával fennálló határvitájának a rendezése. A két érintett állam így 2009 novemberében egy választottbírói megállapodás aláírásával vállalták, hogy e vitát az erre a célra felállított nemzetközi választottbírói határozatának megfelelően rendezik. Horvátország csatlakozási szerződése 2011-ben történt aláírásának időpontjában a választottbírói megállapodást már megkötötték, de a választottbírói eljárás még nem indult meg.

A választottbírói eljárást 2012-ben állították fel. A választottbírói előtti írásbeli eljárás 2013 februárjában indult, és 2014 júniusában tárgyalásokat tartottak. A választottbírói eljárás során azonban a Szlovénia által kinevezett választottbíró és ezen állam meghatalmazottja közötti *ex parte* közlés miatt Horvátország először ezen eljárás felfüggesztését kérte a választottbíróitól, majd a választottbírói megállapodás felmondására irányuló döntéséről tájékoztatta Szlovéniát és e bíróságot. Horvátország nem vett tovább részt a választottbírói eljárásban. A választottbírói az összetételének módosítását követően folytatta munkáját, és 2017. június 29-én választottbírói ítéletet hozott, amelynek tárgya a két érintett tagállam szárazföldi és tengeri határainak meghatározása.

Mivel Horvátország vitatja a választottbírói ítélet érvényességét, és nem hajlandó annak alávetni magát, Szlovénia az EUMSZ 259. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást indított. Szlovénia először a Bizottsághoz fordult, majd mivel ez utóbbi nem adott ki indokolással ellátott véleményt, a Bírósághoz nyújtott be keresetet.

Szlovénia többek között úgy véli, hogy az Unióhoz való csatlakozás folyamata során tett, a jövőbeli választottbírói ítélet, az ezen ítélet által meghatározott határ, valamint az ezen ítéletből eredő további kötelezettségek tiszteletben tartására irányuló kötelezettségvállalás megszegése révén Horvátország megtagadja a jogállamiság értékének, valamint a lojális együttműködés és a *res iudicata* elvének a tiszteletben tartását. Szlovénia úgy véli továbbá, hogy Horvátország akadályozza őt abban, hogy teljeskörűen gyakorolhassa szuverenitását a szárazföldi és tengeri területének egészén. Ezen állam ezáltal megsérti a lojális együttműködés kötelezettségét, és veszélyezteti az Unió célkitűzéseinek megvalósulását. Szlovénia végezetül azzal érvel, hogy Horvátország akadályozza őt a másodlagos uniós jog alkalmazásában, különösen a közös halászati politika, a határellenőrzés és a tengeri területrendezés területén. Horvátország viszont úgy véli, hogy a Bíróságnak nincs hatásköre ezen ügy elbírálására, és Szlovénia keresete mindenképpen elfogadhatatlan.

A Bíróság úgy döntött, hogy először külön megvizsgálja a hatáskörének és e kereset elfogadhatóságának kérdését, mielőtt adott esetben az ügy érdemében döntené.

A mai napon ismertetett indítványában **Priit Pikamäe főtanácsnok azt javasolja, hogy a Bíróság a Szlovénia által benyújtott kereset elbírálására vonatkozó hatáskörének hiányát állapítsa meg.**

A főtanácsnok mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset célja az uniós jogot sértő valamely tagállam magatartásának megállapítása és megszüntetése. Úgy véli tehát, hogy a szóban forgó választottbíróági megállapodás és választottbíróági ítélet uniós joggal fennálló kapcsolatát és azt kell megvizsgálni, hogy kötik-e azok az Uniót.

E tekintetben a főtanácsnok megállapítja, hogy jól körülhatároltak azok az esetek, amelyekben az Uniót köti a nemzetközi jog: a Szerződések rendelkezései alapján az Unió által kötött nemzetközi egyezmények esetén, olyan nemzetközi megállapodások esetén, amelyekkel az Unió a korábban a tagállamok által gyakorolt hatásköröket gyakorol, valamint az Unió köteles a hatásköreinek gyakorlásakor a nemzetközi szokásjogi szabályok tiszteletben tartására. Az ezen esetekbe nem tartozó nemzetközi megállapodások nem tekinthetők uniós aktusoknak, és nem kötik az Uniót. A főtanácsnok a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján emlékeztet arra, hogy a Szerződések területi hatálya a tagállamok által előre meghatározott objektív ténynek felel meg, amely köti az Uniót. Következésképpen úgy véli, hogy **a nemzeti terület körülhatárolása nem az Unió, és következésképpen nem a Bíróság hatáskörébe tartozik.**

A főtanácsnok ezt követően megvizsgálja Szlovénia kérelmeit. A választottbíróági megállapodás és a választottbíróági ítélet, illetve az uniós jog kapcsolatára, véleménye szerint, egyik olyan hivatkozott eset se vonatkozik, amikor az Uniót kötné a nemzetközi jog.

A jogállamiság értékének és a lojális együttműködés elvének állítólagos megsértése tekintetében a főtanácsnok megjegyzi, hogy e problémakörök járulékos jellegűek a két érintett tagállam szárazföldi és tengeri határai meghatározásának problémaköréhez képest, tehát a Bíróság e kifogások elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel. A főtanácsnok ezenkívül azt is megjegyzi, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a lojális együttműködés elve olyan esetekben minősül kötelezettségek önálló alapjának, amikor az Unió vegyes egyezmény részes fele volt, vagy az Unió Szerződéseiből eredő kötelezettségek végrehajtása esetén. Márpedig a felrótt magatartás ezek közül egyik esetkörbe sem tartozik.

A főtanácsnok a közös halászati politika, a határellenőrzés és a tengeri területrendezés alapján fennálló kötelezettségek állítólagos megsértését illetően azt állapítja meg, hogy Szlovénia abból az előfeltevésekből indul ki, hogy a határt a választottbíróági ítélet határozza meg. Márpedig a főtanácsnok hangsúlyozza, hogy ezen ítéletet az érintett két tagállam egymás közötti viszonyában nem hajtották végre. A főtanácsnok ebből azt a következtetést vonja le, hogy az uniós jog szempontjából az e két tagállam közötti határt nem határozták meg. A főtanácsnok szerint következésképpen Szlovénia közvetetten a választottbíróági ítélet végrehajtására törekszik, ami nem tartozik az Unió hatáskörébe.

A főtanácsnok megállapítja, hogy **az uniós joggal kapcsolatos állítólagos kötelezettségszegések járulékos jellegűek a Horvátország és Szlovénia közötti határ meghatározásának kérdéséhez képest. Márpedig egy ilyen meghatározás lényegénél fogva a nemzetközi közjog hatálya alá tartozó kérdés, amelyre a Bíróság hatásköre nem terjed ki.**

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett

eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499.

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106